

Věrohodnost atrapy a intenzita mobbingu tuhýka obecného (*Lanius collurio*)

Syrová M., Bendová L., Němec M., Poláková S., Fuchs R.
syrova.michaela@seznam.cz, www.cke.cz – Centrum kognitivní etologie
Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Branišovská 31, 370 05 České Budějovice

Úvod

Výzkumu antipredačního chování ptáků je často prováděn metodou atrapových experimentů. Vycpaniny mnoha druhů zvířat jsou však obtížně dostupné.

Náhradou za vycpaniny mohou být umělé modely. Ty však postrádají pravé peří, jež má zásadní podíl na celkovém vzhledu. Otestovali jsme vliv tohoto faktoru na antipredační chování tuhýků vůči sojce obecné (*Garrulus glandarius*).

K hnízdům tuhýků jsme postupně předkládali tři atrapy sojky z různých materiálů – vycpanou, plyšovou a silikonovou. Vycpanina je pokryta peřím a nejvíce se podobá živé sojce. Plyš peří vzdáleně připomíná, zatímco silikonový povrch je hladký a lesklý a peří se nepodobá.

Metodika

K hnízdu tuhýka obecného (*Lanius collurio*) byly postupně umístěny tři různé atrapy sojky obecné (*Garrulus glandarius*) – vycpaná, plyšová a silikonová.

Pokus s jednou atrapou trval 20 minut, poté následovala hodinová přestávka.

Reakce rodičů byly zaznamenávány videokamerou a poté převedeny na tabelární etogram. Data byla zlogaritmována a vyhodnocena pomocí GLM pro Poissonovskou distribuci.

Závěr

Nejintenzivnější obranu (nejvíce náletů a fyzických kontaktů) vyvolávala u tuhýků vycpaná sojka, méně intenzivně se bránili proti plyšovému modelu. O silikonovou sojku jeví malý zájem. V atrapových experimentech tedy lze použít jiné věrohodné modely, jejich efektivita je však ve srovnání s vycpaninami nižší.

Silikonová atrapa, která je nejméně věrohodná, spouštěla u tuhýků obrannou reakci pouze pokud měli zkušenost s atrapou věrohodnější. Samotná silikonová atrapa neimituje predátora dostatečně.

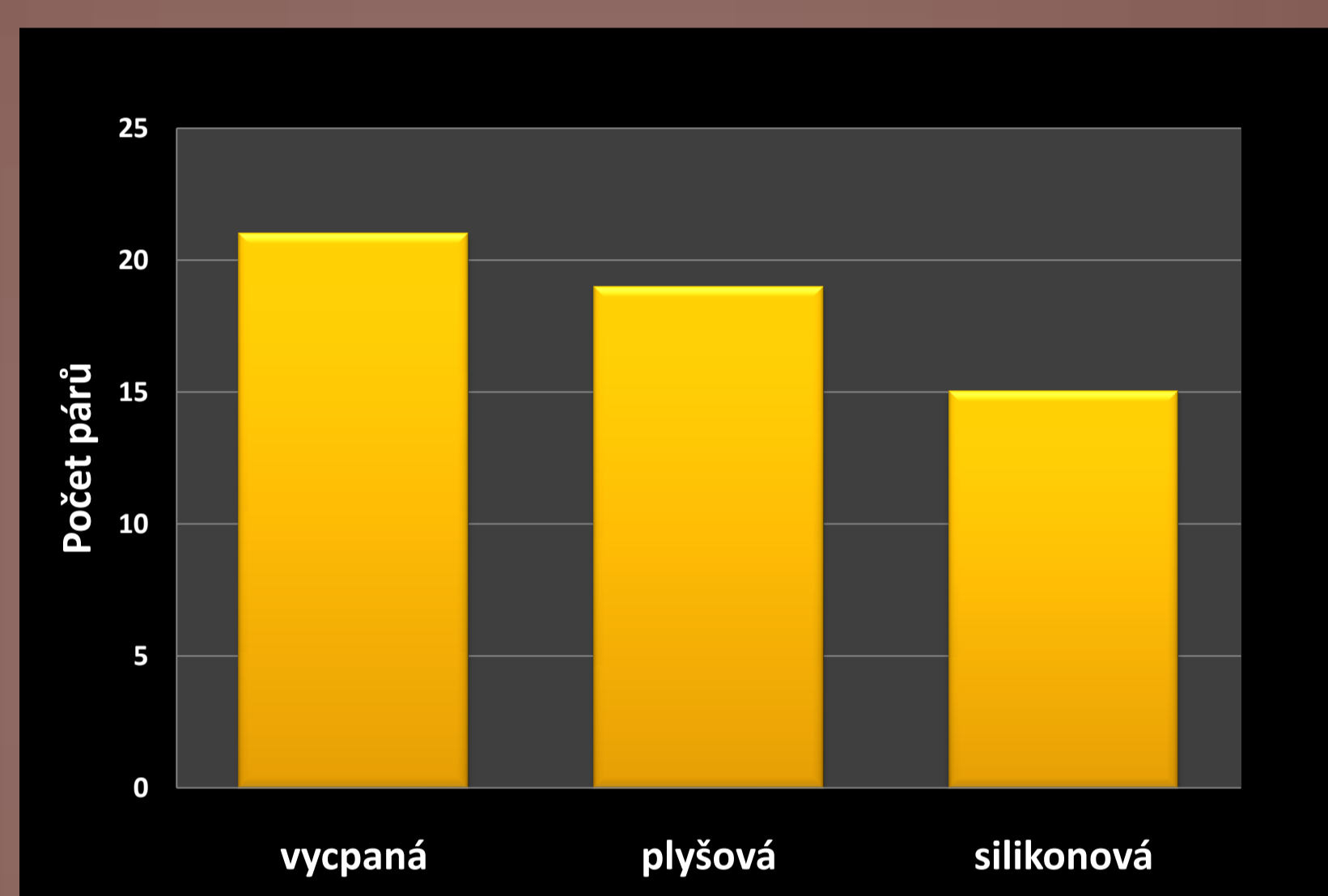
Výsledky

Většina párů reagovala na atrapy z každého materiálu (Obr.1)

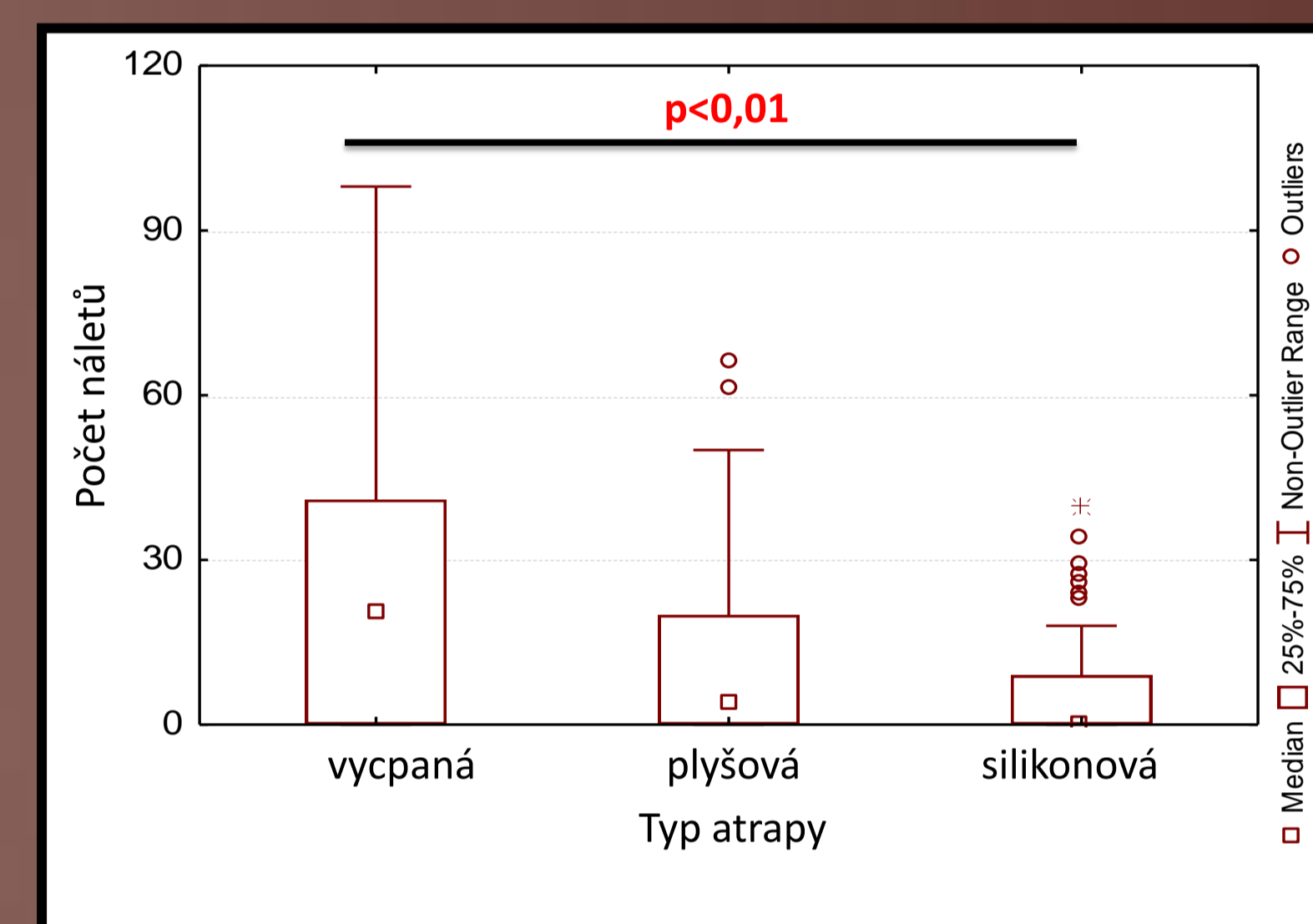
Intenzitu reakce však významně ovlivňuje materiál, ze kterého je atrapa vyrobena (Obr. 2, Tab. 1).

Analýza GLM prokázala, že na intenzitu reakce na silikonovou atrapy má vliv i atrapa, která jí předcházela (Obr. 3, Tab. 1).

Intenzita mobbingu není závislá na pořadí, ve kterém byla atrapa předložena (Tab. 1).

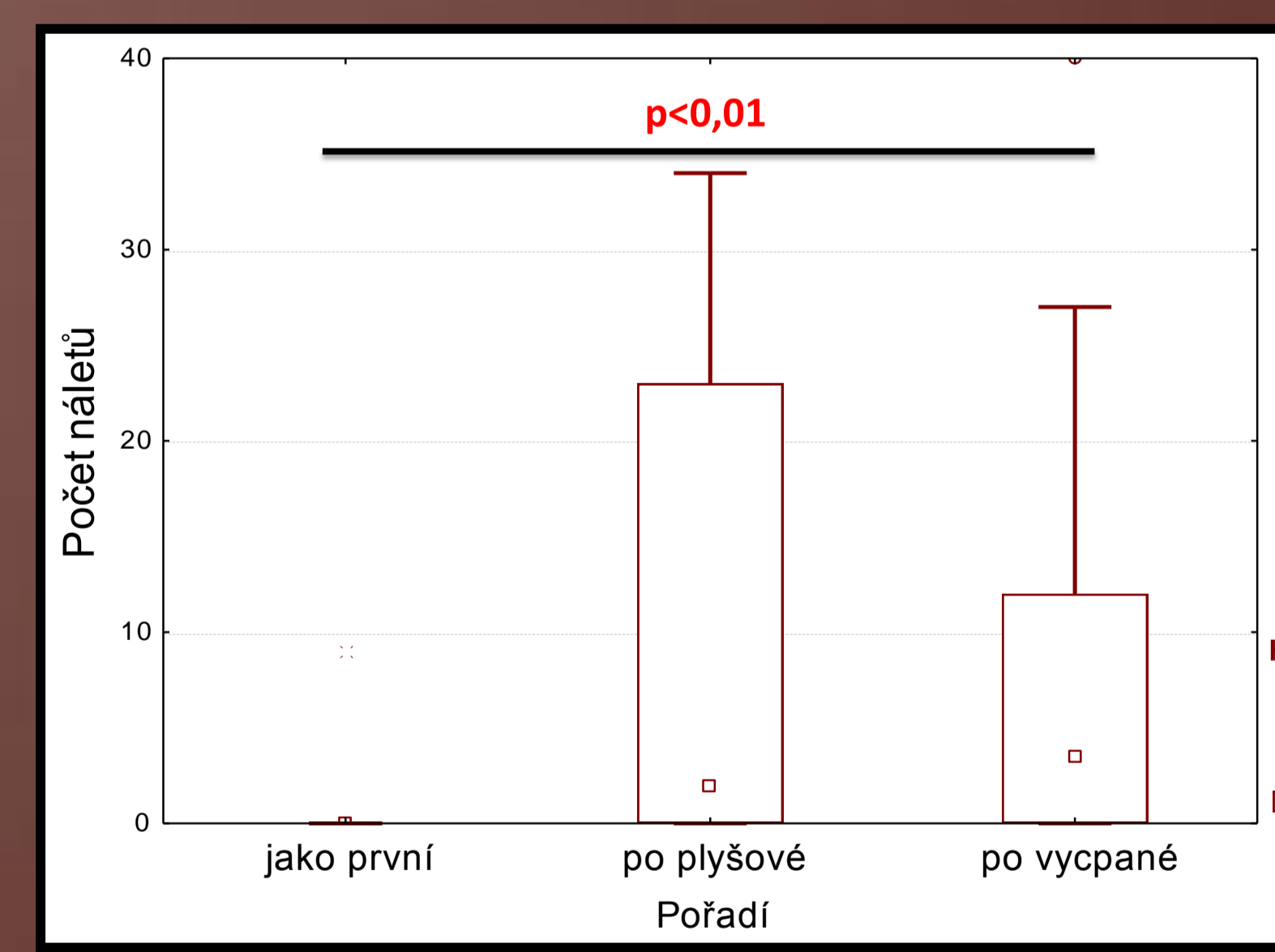
Obr. 1 - Počet párů, které udělaly na atrapy alespoň jeden nálet s kontaktem.

Obr. 2 – Počet náletů na jednotlivé atrapy.

	DF	sum sq	F value	p
znaky	2	42,88	9,42	<0,01
Předchozí atrapa	3	9,62	1,41	0,24
pořadí	1	0,02	0,01	0,92
znaky:předchozí atrapa	3	22,22	3,26	0,02
znaky:pořadí	2	5,33	1,17	0,31

Obr. 3 – Počet náletů na silikonovou atrapy v závislosti na pořadí.

Tab. 1 – Faktory ovlivňující počet náletů.